

A-0773

M. Com. (Sem. III) Examination

March / April – 2015

**Financial & Management Accounting :
Paper - VIII**

Time : Hours]

[Total Marks :

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
M. Com. (Sem. III)	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
Financial & Management Accounting : Paper - VIII	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 7 <input type="text"/> 7 <input type="text"/> 3	Section No. (1, 2,.....): <input type="text"/> Nil
Student's Signature	

(૨) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

(૩) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.

૧ (અ) એક યંત્ર ૧૯૯૯માં રૂ. ૧,૯૯,૯૯૯ની કિંમતે ખરીદવામાં આવ્યું હતું. ૪

૧૯૯૯માં સૂચકાંક ૯૯ હતો યંત્રનું અંદાજિત આયુષ્ય ૧૯ વર્ષ છે અને આયુષ્યના અંતે તેની કિંમત રૂ. ૧૯,૦૦૦ ઉપજશે. તા. ૩૧-૧૨-૧૧ સુધી માંડીવાળેલ ઘસારો રૂ. ૮૧,૮૧૦ હતો. તા. ૩૧-૧૨-૧૧ના રોજ સૂચકાંક ૧૯૯ હતો. આ યંત્રનું પુનઃમૂલ્યાંકન કરો.

(બ) કાલ્પનિક આંકડાઓ સાથે પાત્રોનું ઉપલક ખાતું તૈયાર કરો. ૩

(ક) 'Y' લિ. એ 'M' લિ.ના ૩૬,૩૬૦ શેર હક સહિત રૂ. ૩૫,૯૯,૬૪૦માં ૩ ખરીદ્યા. ત્યાર પછી તરત જ 'M' લિ.એ પોતાના ૬ શેરના બદલામાં એક હકનો શેર ખરીદેલ શેરદીઠના ૬૦% ભાવે ઓફર કર્યાં. 'Y' લિ. એ હકના શેર ખરીદ્યા નહીં. પરંતુ બજારમાં તે હકના શેર શેરદીઠ રૂ. ૩૬ના ભાવે વેચી દીધા. શેર હક રહિત થયા પછી તેની બજાર કિંમત ઘટીને રૂ. ૭૨ થઈ ગઈ.

રોકાણોના મૂલ્યની ગણતરી કરો.

- ૨ (અ) વિનય કંપનીની નીચે આપેલી માહિતી ઐતિહાસિક પડતરને આધારે ૫
આપવામાં આવી છે. તેના પરથી વર્તમાન પડતર પદ્ધતિ (CCA) મુજબ
નાણાકીય કાર્યશીલ મૂડીને હવાલાની (MWCA) ગણતરી કરો :

વિગત	૩૧-૧૨-૧૨ રૂ.	૩૧-૧૨-૧૩ રૂ.
લેણદારો	૩,૨૭,૬૦૦	૩,૭૪,૪૦૦
દેવાદારો	૪,૮૭,૮૦૦	૬,૧૮,૨૦૦
સૂચકઆંક	૧૧૭	૧૩૫

- (બ) 'S' કંપનીના ચોપડે રૂ. ૭,૯૯,૨૦૦ની પડતર કિંમતના ૨૨,૨૦૦ શેર ૪
નોંધાયેલ છે. જેની બજાર કિંમત ૩૧-૧૨-૧૦ના રોજ રૂ. ૬,૬૬,૬૦૬ છે.
અને ૩૧-૧૨-૧૧ના રોજ બજાર કિંમત રૂ. ૩,૨૪,૦૦૦ છે. કંપનીએ તા.
૩૦-૧૨-૧૦ના રોજ ૨૨% શેર વેચી દીધા છે. અને તા. ૩૧-૧૨-૧૧ના
રોજ ૮,૩૧૬ શેર વેચી દીધા છે. તો હિસાબી ધોરણ-૧૩ મુજબ
તા. ૩૧-૧૨-૧૦ના રોજ અને તા. ૩૧-૧૨-૧૧ના રોજ શેરની ચોપડે કિંમત
ગણો.

- (ક) એક પેઢીની નીચેની વિગતોને આધારે વેચાણ પડતર હવાલાની ૫
(COSA) ગણતરી કરો :

વિગત ઐતિહાસિક પડતર
રૂ.

૨૦૧૧ની ખરીદી..... ૬,૬૬,૦૦૦

૨૦૧૨નો શરૂનો સ્ટોક..... ૭૨,૨૦૦

૨૦૧૧ના વર્ષમાં વેચેલ માલની પડતર ૭,૦૨,૦૦૦

સૂચકઆંક :

શરૂઆતનો ૧૩૫

સરેરાશ ૧૭૦

અથવા

- ૨ હેમરાજ લિ.નો ધંધો તા. ૧-૪-'૦૪ના રોજ રૂ. ૩,૦૬,૯૦૦ની મૂડીથી ધંધો ૧૪
શરૂ કરવામાં આવ્યો. તેમણે રૂ. ૧,૫૯,૦૦૦નો માલ રૂ. ૧૨ લેખે (એકમદીઠ)
ખરીદ્યો અને હાથ પર રૂ. ૯,૭૯૫ રાખી બાકીની રકમમાં યંત્ર ખરીદ્યું જેનું આયુષ્ય
૧૧ વર્ષ છે. તા. ૩૦-૦૩-૦૫ સુધી કોઈ વ્યવહાર થયા નથી. નીચેના વ્યવહારો
તા. ૩૧-૩-૦૫ના રોજ રોકડમાં થયા છે.

ખરીદી (૧૦% એકમ શરૂઆતના સ્ટોકના) રૂ. ૨૩,૮૫૦
 છેવટનો સ્ટોક (લીફો પદ્ધતિ મુજબ) ૧૩૧ એકમ
 વેચેલ માલની પડતર પર રૂ. ૧,૧૮,૭૧૨ નફો ચઢાવી વેચાણ કરેલ છે.
 મજૂરી રૂ. ૧૯,૭૧૨

યંત્રના આયુષ્યને અંતે તેની ભંગાર કિંમત શૂન્ય રહેશે વર્ષ દરમિયાન ભાવ સપાટી ૧૦૮ પરથી ૧૪૪ની થઈ છે.

વપરાશને દિવસે યંત્રની પુનઃસ્થાપન પડતર રૂ. ૨,૭૬,૨૧૦ હતી. યંત્રનો વપરાશ ફક્ત તા. ૩૧-૦૩-૦૫ના રોજ થયેલ છે.

તમારે નીચેની પદ્ધતિ અનુસાર વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરવાના છે.

(૧) વર્તમાન પડતર હિસાબી પદ્ધતિ મુજબ (CCA)

(૨) વર્તમાન ખરીદ શક્તિ પદ્ધતિ મુજબ (CPP)

૩ (અ) મેરૂ લિ. ધારે છે કે રૂ. ૯૨,૭૯,૬૦૦ની ચોપડે દર્શાવેલ કિંમતનું ૫
 એક યંત્ર ૯ વર્ષ પછી નકામું થઈ ગયેલ છે. આ યંત્રનું આયુષ્ય ૧૯ વર્ષ
 અને આયુષ્યના અંતે ભંગાર કિંમત રૂ. ૬૨,૭૦૦ જેટલી છે. આ યંત્રની
 અંદાજિત બજાર કિંમત (૧૨ વર્ષના અંતે) રૂ. ૩૩,૪૮,૫૧૦ છે. યંત્રની
 નિવૃત્તિ પર થયેલ નફો કે નુકસાન શોધો અને હિસાબી ધોરણ-૧૦ મુજબની
 નોંધ દર્શાવો.

(બ) નેરૂ કંપનીની ૨૦૧૧ના વર્ષને લગતી માહિતી નીચે મુજબ છે. ૯
 તેને આધારે ગિયરિંગ હવાલાની ગણતરી કરો :

વિગત	૧-૧-૨૦૧૧ રૂ. વર્તમાન પડતર	૩૧-૧૨-૨૦૧૧ રૂ.
ભરપાઈ થયેલ શેરમૂડી	૧૫,૫૫,૪૦૦	૧૫,૫૫,૪૦૦
૧૧%ના ડિબેન્ચર	૨,૨૭,૭૦૦	૨,૨૭,૭૦૦
અનામત	૪,૪૪,૪૦૦	૫,૫૫,૫૦૦
બેન્કલોન	૪,૩૮,૮૦૦	૩,૩૬,૬૦૦
રોકડ સિલક	૧,૪૬,૩૦૦	૧,૧૦,૦૦૦
કરવેરાની જોગવાઈ	૨,૧૨,૩૦૦	૨,૦૪,૬૦૦

વેચાણ પરનો હવાલો ૨,૫૦,૮૦૦

ઘસારાનો હવાલો ૭૨,૭૯૨

નાણાકીય કાર્યશીલ મૂડી હવાલો ૧,૫૯,૫૦૦

૪,૮૩,૦૯૨

અથવા

- ૩ કૃતિ લિ. પોતાનો માલ પરત થઈ શકે તેવા ડ્રમ્સમાં વેચે છે. જે ચાર માસની ૧૪ મુદતમાં પરત કરવાના હોય છે. જો ગ્રાહક તેમ કરે તો તેને ૯૧% રકમ જમા આપવામાં આવે છે. ગ્રાહકને તે ડ્રમ એકમદીઠ રૂ. ૧૩૫ની કિંમતે પૂરા પાડવામાં આવે છે. તે અંગેની વિગતો નીચે મુજબ છે :

સંખ્યા

૧-૪-૧૦ના રોજ ગ્રાહક પાસે સ્ટોક	૯૬૧
૧-૪-૧૦ના રોજ હાથ પર સ્ટોક	૪૮૬
વર્ષ દરમિયાન ખરીદી (એકમદીઠ ૯૭)	૧,૧૯૯
ગ્રાહકોને મોકલેલ ડ્રમ્સ	૨,૧૮૨
ગ્રાહકોએ પરત કરેલ ડ્રમ્સ	૧,૨૧૦
ભંગાર તરીકે વેચેલ (એકમદીઠ રૂ. ૪૫)	૧૩૦
અકસ્માતથી નાશ પામેલ	૭૫
૩૧-૩-૧૧ના રોજ ગ્રાહક પાસે સ્ટોક	૬૦૫
૩૧-૩-૧૧ સુધીમાં ગ્રાહકો પાસેથી રોકડા મળ્યા	રૂ. ૭૦,૮૪૦
૩૧-૩-૧૧ના રોજ ડ્રમ્સના દેવાદારોની બાકી	રૂ. ૧,૪૮,૬૪૯

હિસાબી ચોપડે દરેક ડ્રમ્સની કિંમત રૂ. ૬૩ આંકવામાં આવે છે.

ઉપરની વિગતો પરથી :

- (૧) ડ્રમ્સના સ્ટોકનું ખાતું
 - (૨) ડ્રમ્સના અનામતનું ખાતું
 - (૩) ડ્રમ્સના દેવાદારનું ખાતું તૈયાર કરો.
- ૪ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ ત્રણ) ૧૨
- (૧) શાખપત્રના પ્રકારો
 - (૨) પાત્રોની જોગવાઈ ખાતું કાલ્પનિક આંકડા સહિત
 - (૩) વર્તમાન પડતર હિસાબી પદ્ધતિ
 - (૪) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારમાં ચૂકવણીની રીતો
 - (૫) શાખપત્ર.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the Instruction no. 1 of page no. 1.
 (2) Figures to the **right** side indicate full marks of the question.
 (3) Show **necessary** calculation as part of answer.

- 1 (a) In the year 1999 one machine was purchased at the rate of Rs. 1,99,999. In 1999 Index number was 99. Life span of this machine estimated is 19 years and at the end of life of this machine the amount produced will be Rs. 19,000. Depreciation was of Rs. 81,810 from the beginning till 31-12-11. On 31-12-11 index number was 199. Revalue the machine. 4
- (b) Prepare container's provision account with proper imaginary numbers. 3
- (c) Y Ltd. purchased 36,360 shares along with right Rs. 35,99,640 per share from M Ltd. Suddenly after that M Ltd. offered instead of each 6 share one claimed share per share 60%. Y Ltd. did not purchased claimed share but saled in market at the rate of Rs. 36, claimed per share without claimed share, its market price was decreased to Rs. 72. 3

Calculate investment value.

- 2 (a) Information of Vinay Company given below on the basis of Historical cost. Calculate from it under Current Cost Accounting (CCA) and Also calculate Financial Working Capital Adjustment (MWCA) 5

<i>Information</i>	<i>Opening Balance Rs.</i>	<i>Closing Balance Rs.</i>
Creditors	3,27,600	3,74,400
Debtors	4,87,800	6,18,200
Index number	117	135

- (b) In the books of 'S' Company 22,200 shares are registered at cost price of Rs. 7,99,200. Market price on 31-12-10 is Rs. 6,66,606 and 31-12-11 market price is Rs. 3,24,000 company sold 22% share on 30-12-10 and on 31-12-11 8,316 saved share was sold. Calculate share book value on 31-12-10 and 31-12-11 as per Accounting Standard 13. 4
- (c) Calculate Cost of Sales Adjustment (COSA) on the basis of details of one firm : 5

<i>Information</i>	<i>Historical cost Rs.</i>
Purchases during - 2011	6,66,000
Opening stock - 2012	72,200
Adjusted purchases of 2011	7,02,000
<i>Index number :</i>	
Opening	135
Average	170

OR

- 2 Hemraj Ltd. has started the business on 1-4-'04 with capital of Rs. 3,06,900. They have purchased machine of value of Rs. 1,59,000 of per unit Rs. 12 and in hand Rs. 9,795 cash was kept and goods were purchased of balance amount. Life of machine is 11 years. 14

There has been no transaction upto 30-3-'05. Following transactions on 31-3-'05 in cash.

Purchases (10% unit opening stock)	Rs. 23,850
Closing stock (as per LIFO method)	131 Unit
Sales has been made on cost of goods sold with profit of	Rs. 1,18,712
Wages	Rs. 19,712

At the end of life of machine scrap value will remain Zero.

During the year price level rise from 108 to 144.

On day of consumption, replacement cost of machine was Rs. 2,76,210. Machine is used only on 31-3-'05.

You are required to prepare Final Accounts under following methods :

- (1) Under Current Cost Accounting method (CCA)
- (2) Under Current Purchasing Power Method (CPP)

- 3 (a) 'Meru' Ltd. supposes that a machine of total book value of Rs. 92,79,600 is being non-used after use of 9 years. The life of machine is 19 years. and estimated scrap value at the end of 19 years is about Rs. 62,700. Estimated market price of this machine is Rs. 33,48,510 (at the end of 12 years). Find out profit or loss on retirement of machine and indicate its note under accounting standard - 10. 5

- (b) Following are particulars of Neru's Company for year 2011. Calculate Clearing Adjustment on that basis : 9

<i>Particulars</i>	<i>1-1-2011 Rs. Present Cost</i>	<i>31-12-2011 Rs.</i>
Paid up share capital	15,55,400	15,55,400
11% Debenture	2,27,700	2,27,700
Reserve	4,44,400	5,55,500
Bank loan	4,38,900	3,36,600
Cash balance	1,46,300	1,10,000
Provision of taxation	2,12,300	2,04,600

Cost of sales adjustment 2,50,800

Depreciation adjustment 72,792

Financial working

capital adjustment 1,59,500

4,83,092

OR

- 3 Kruti Ltd. sells its products in the drums which can be returned back, which should be returned with in 4 months. Customers are credited 91% from the amount. Drums are given at the rate of Rs. 135 per unit. Related information is as given below : 14

Numbers

Customers having stock on 1-4-'10 961

Stock in hand on 1-4-'10 486

Yearly purchase (per unit Rs. 97) 1,199

Drums send to customers 2,182

Drums returned by the customers 1,210

Sold as scrap (per unit Rs. 45)	130
Destroyed by accident	75
Customers having stock on 31-3-'11	605
Cash received from the customer till 31-3-'11	Rs. 70,840
Drums surplus amount of debtors on 31-3-'11	Rs. 1,48,649
Price of drums is Rs. 63 in the books of accounts.	

Prepare from the above information :

- (1) Drum's stock account
- (2) Drum's reserve account
- (3) Drum's debtor's account.

4 Write short notes on : (any **three**) **12**

- (1) Types of letters
- (2) Container's provision account with imaginary numbers
- (3) Method of Current Cost Account
- (4) Modes of payment in International Trade
- (5) Letters of credit.